

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

**КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО І ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО
МИСТЕЦТВА ТА РЕСТАВРАЦІЇ**

**САМОСТІЙНА РОБОТА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Рисунок

І курс

Для спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація»

Освітня програма «Образотворче мистецтво»

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Викладач : Попенюк Ю.А.

Затверджено на засіданні кафедри
образотворчого і декоративно-
прикладного мистецтва та реставрації
№ 1 від «01» вересня 2019 р.

Івано-Франківськ

2019

1. ВСТУП

Навчальна дисципліна «Рисунок» - спеціальна дисципліна, має необмежені можливості для творчого розвитку студентів, формування їх естетичного смаку і художніх потреб. Рисунок сприяє умінню правдиво зображувати видимі форми в умовах реального середовища, формуванню художньо-естетичного досвіду, володіння технікою і технологічними прийомами роботи з художніми матеріалами.

Рисунок є основою всіх видів мистецтва. Рисунок це – засіб пізнання та вивчення об'єктивної реальності (справжньої дійсності). Ставлячи завданням навчити студентів правдивому зображенню дійсності, потрібно застосовувати метод навчання малюнку на всебічному вивченні натури. Процес навчання передбачає вивчення від найпростіших геометричних тіл, як основи всіх існуючих форм через аналіз форм мертвої і живої природи, до найскладнішого – людини. Поступово не тільки ускладнюються навчальні завдання, але підвищуються і вимоги до якості виконання малюнка. Таким чином, здійснюється систематичне накопичення студентами професійних знань і навичок, які включають і технічні прийоми малювання.

Метою викладання навчальної дисципліни «Рисунок» є:

- відображення видимої (об'єктивної) реальності;
- засвоєння теоретичних та практичних знань з рисунку;
- вільне володіння технічними навичками;
- самоаналізу в навчальному процесі;
- розвиток образотворчого мислення, що є необхідним для творчої діяльності в усіх видах образотворчого мистецтва.

У результаті вивчення даної дисципліни студенти повинні **знати:**

- базові композиційні та графічні прийоми;
- поетапний процес об'єктивного дослідження об'єктів в заданій системі просторового середовища;
- анатомічні закономірності будови трьохмірних об'єктів та їх конструктивну побудову на двохмірній площині листа;
- пропорційність і співвідношення частин і цілого (поняття модуль і канон);
- роль і місце рисунку в різних видах образотворчого мистецтва;
- основи перспективи як невід'ємної складової академічної грамоти, її роль у виявленні форм і об'єктів.

Вміти:

- відтворювати форми і об'єкти дійсності методом реалістичного рисування;
- компоувати задані об'єкти на площині листа;
- виконувати начерки різними графічними матеріалами;
- дотримуватись точних пропорцій та законів перспективи;
- виявляти характер, конструкцію та взаємозв'язок основних мас на основі постановки;
- аналізувати внутрішню структуру об'єктів засобами об'ємно просторової лінії та світлотіні;
- виявляти психологічний стан, характер, настій, поєднуючи форму і зміст, використовуючи контраст і нюанс, затемнення і висвітлення форми.

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Однією із важливих складових вивчення рисунку у системі фахової художньої підготовки є самостійна робота студентів. Під час навчального процесу вона сприяє активізації засвоєння студентом творчих навичок.

Мета самостійної роботи – сприяти якнайглибшому засвоєнню студентами знань з дисципліни “Рисунок”, ознайомити їх з основним термінологічним апаратом, основними методами роботи в техніці рисунку.

Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи дають можливість студентам глибше ознайомитися з практичними навиками виконання творів в матеріалі, які не були винесені на лекційні або практичні заняття. Вони передбачають опанування в повному обсязі навчальної програми та формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність.

Завданням самостійної роботи студентів є засвоєння певних знань, умінь, навичок, закріплення та систематизація здобутих знань, їх застосування при виконанні практичних завдань.

Самостійна робота студентів з дисципліни “Рисунок” становить приблизно 2/3 часу, необхідного для виконання основної освітньої програми з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти та науки України щодо кількості годин аудиторних занять на тиждень. Зміст самостійної роботи визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями викладача.

У ході вивчення дисципліни студенти знайомляться з теоретико-методологічними засадами, метою і завданням навчального курсу. Методичні рекомендації щодо

забезпечення самостійної роботи з дисципліни “Рисунок” спрямовані на те, щоб дати студентам знання теоретичних основ, а також застосування ними здобутих знань, вмінь і навичок на практиці.

3. СТРУКТУРА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Конструктивний рисунок стільця, табуретки, стосу книг. <i>формат: А2, матеріали: папір, олівець.</i>	42
2	Декоративно-графічна інтерпретація завдання №4 з використанням ліній, плями, різноманітних фактур. <i>формат: А2, матеріали: папір, туш, перо, лінер.</i>	50
3	Натюрморт з предметів побуту з елементами інтер'єру. <i>формат: А2, матеріали: папір, олівець, м'які матеріали.</i>	38
4	Графічно-декоративне вирішення натюрморту на основі академічної постановки. <i>формат: А2, матеріали: папір, туш, перо, лінер, акрил.</i>	50
	Разом	180

4. РЕКОМЕНДОВАНІ ПІДРУЧНИКИ І НАВЧАЛЬНІ ПОСІБНИКИ

1. Архипенко О. Теоретичні нотатки. Хроніка 2000р.
2. Барішников А.П. Перспектива М. 1955р.
3. Бойчук М. Думки про мистецтво. Живописна Україна 1992р.
4. Даниель С.М. Искусство видеть Л. 1990г.
5. Королев В.А. Учебный рисунок М. 1981г.
6. Кузнецова Л.С. Беседы об изобразительном искусстве и архитектуре. Киев 1989г.
7. Левин С.Д. Беседы с юным художником М. 1988г.
8. Перепадя В.В. Рисунок. Проблемы творчості в навчальному процесі. Львів 2003р.
9. Школа изобразительного искусства в десяти выпусках М. 1987г.
10. Шмагало Р.Т. Методика викладання рисунку в навчальних закладах Галичини другої половини ХІХ –початку ХХ ст. Львів. 2001р.
11. Тихонов СВ. Рисунок: Учебное пособие для вузов/С. В. Тихонов, В.Г.Демьянов, В.Б.Подрезков. — М.: Стройиздат, 1995.
12. Анисимов Н.Н. Основы рисования: Учебное пособие для вузов. — М.: Стройиздат, 1974.

13. Н.Ли Основы учебного и академического рисунка. М.: 2011

14. Шембель Л.Ф. Основы рисунка: Учебник для профессиональных учебных заведений. — М.: Высшая школа, 1994

Допоміжна

1. Виннер А.В. Как работают мастера М., 1965
2. Кандинский В. О духовном в искусстве. — М., 1988.
3. Щекин Г.В. Визуальная психодиагностика и её методы. — Киев, 1990.